

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS 2016–2018 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

MISIJA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) misija – įgyvendinti rinkai tiekiamo maisto saugos ir kokybės, ženklavimo, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės, ženklavimo ir registravimo sričių valstybės politiką, saugoti ir ginti vartotojų teises maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityse.

VEIKLOS PRIORITETAI

Tarnyba 2016 metams numato 4 veiklos prioritetus ir jų svarbiausius darbus:

1. Gyvūninių maisto produktų eksporto rinkų plėtra

1.1. Derėtis siekiant leidimų eksportuoti į JAV, Kiniją, Iraną, Maroką ir kitas šalis gyvūninių maistą – teikti užpildytus ir išverstus klausimynus ir kitą informaciją kompetentingoms trečiųjų šalių institucijoms, organizuoti šių organizacijų ekspertų vizitus Lietuvoje, derinti veterinarinių eksporto sertifikatų nuostatas. (2016 m. I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 1 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Šalių, su kuriomis einamaisiais metais suderinti veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto, skaičius (vnt.)	4
2. Šalių, su kuriomis tęsiamos veterinarinių sanitarinių reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius (vnt.)	29

2. Pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų prevencija ir kontrolė, židinių likvidavimas.

2.1. Vykdyti ekstremalios situacijos dėl afrikinio kiaulių maro suvaldymo priemonės (laukinės faunos židinių kontrolė, AKM prevencijos ir kontrolės priemonių efektyvumo stebėseną, biosaugos priemonių įgyvendinimo kiaulių ūkiuose kontrolė, tikslinių visuomenės grupių švietimas) (2016 m. I–IV ketv.).

2.2. Paruošti ir pristatyti Europos Komisijai nacionalinę paraišką (dokumentų dosjė) patvirtinimui, kad Lietuvoje nėra Aujeskio ligos (kiaulių užkrečiamoji liga) (2016 m. I–IV ketv.).

2.3. Įvertinti ar gyvūnų augintinių ženklavimas ir registravimas, vykdomas privačių veterinarijos gydytojų, atitinka nuo 2016 m. sausio 1 d. įsigaliosiančias Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo nuostatas (2016 m. I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 2 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Mėginių afrikinio kiaulių maro stebėsenai ir diagnostikai skaičius (vnt.)	35 000
2. Suorganizuotų renginių ir mokymų privatiems veterinarijos gydytojams skaičius (vnt.)	20

3. Maisto saugos ir kokybės pažeidimų, klajojimo prevencija, vaikų maitinimo kokybės priežiūra.

3.1. Užtikrinti tinkamą Tarnybai perduotų naujų funkcijų vykdymą:

3.1.1. Skatinti vaikų ugdymo įstaigose taikyti sveikatai palankesnę mitybą (sukurti ir įdiegti vertinimo kriterijų sistemą, įtraukiant vaikų ugdymo įstaigose maitinimo paslaugas teikiančias įmones į viešojo maitinimo įstaigų reitingavimo schemą, sukurti valgiaraščių vaikų ugdymo įstaigoms derinimo mechanizmus. (2016 m. I–II ketv.).

3.1.2. Įgyvendinti efektyvias kontrolės priemones, užtikrinančias su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų atitiktį saugos ir kokybės reikalavimams (importo iš trečiųjų šalių ir rinkos kontrolė, laboratoriniai tyrimai ir kt.) (2016 m. I–IV ketv.).

3.2. Dalyvauti tarptautinėje Europolo–Interpolo operacijoje „OPSON V“, siekiant įvertinti maisto ir gėrimų klastojimo bei kitų pažeidimų mastą. (2016 m. I–II ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 3 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad maitinimas vaikams organizuojamas pagal nustatytus reikalavimus, dalis (proc.)	90
2. Nesaugių su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų pateiktų į rinką dalis (proc.)	5
3. Jautriausių klastotėms maisto produktų mėginių, atitikusių deklaruojamą sudėtį ir ingredientus dalis, (proc.)	90

4. Integruotos maisto saugos ir kokybės kontrolės sistemos „nuo lauko iki stalo“ pertvarka.

4.1. Tobulinant korupcijos prevencijos priemones maisto ir veterinarinės kontrolės ūkio subjektuose metu, centralizuoti ir automatizuoti ūkio subjektų rizikingumo nustatymo procesą, atskiriant jį nuo ūkio subjektų priežiūros planavimo ir vykdymo, plėsti paslaugas, skatinančias ūkio subjektų savireguliaciją (2016 m. IV ketv.) (Planuojamos 2014–2020 m. ES paramos lėšos)

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 4 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Pradėtų įgyvendinti projektų skaičius (vnt.)	2

Asignavimai veiklos prioritetams įgyvendinti

Prioriteto pavadinimas	Asignavimai (tūkst. Eur)
1. Gyvūninių maisto produktų eksporto rinkų plėtra	300
2. Pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų prevencija ir kontrolė, židinių likvidavimas	7 435
3. Maisto saugos ir kokybės pažeidimų, klastojimo prevencija, vaikų maitinimo kokybės priežiūra	30
4. Integruotos maisto saugos ir kokybės kontrolės sistemos „nuo lauko iki stalo“ pertvarka	58 (planuojamos 2014–2020 m. ES paramos lėšos)

PAGRINDINĖS TEISĖKŪROS INICIATYVOS

Tarnyba 2016–2018 m. laikotarpiui planuoja teikti pasiūlymus dėl šių įstatymų ir nutarimų pakeitimo:

- Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo;
- Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių ir šios rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“.

– Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų patvirtinimo“.

VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

1. Didinti ūkio subjektų informuotumą ir veiklos priežiūros funkcijų efektyvumą:

- sukurti ir vystyti interaktyvias Tarnybos ir kitų teritorinių padalinių teikiamas elektronines paslaugas maisto ir veterinarinės kontrolės srityje, padarant jas patogesnes ir lengviau pasiekiamas VMVT kontroliuojamiems verslo subjektams bei vartotojams – įdiegti Integralią maisto ir veterinarijos informacinę sistemą (toliau – IMVIS);

- įgyvendinti projektą „Naujos kartos elektroninių paslaugų sukūrimas Integralioje maisto ir veterinarijos informacinėje sistemoje (IMVIS)“. Projekto metu bus modernizuojamos ir kuriamos naujos IMVIS el. paslaugos, realizuotas IMVIS daugiakalbiškumas, IMVIS paslaugos bus teikiamos Lietuvos ir kitų ES šalių fiziniams ir juridiniams asmenims.

2. Vystyti objektyviais įrodymais pagrįstą Tarnybos veiklos rezultato ir efekto kriterijų, jų įtakos ilgalaikiams strateginiams įstaigos tikslams stebėsenos modulį, užtikrinantį standartizuotą ir sisteminių veiklos valdymą visuose Tarnybos struktūriniuose padaliniuose.

3. Didinti Tarnybos padalinių veiklos efektyvumą, atsižvelgiant į svarbiausius Tarnybai kylančius uždavinius, pavyzdžiui:

- vykdant Tarnybos korupcijos prevencijos ir profesinės etikos stiprinimo programą, įsteigti Vidaus kontrolės padalinį,

- įvertinti VMVT vidaus administravimo funkcijas atliekančių padalinių veiklą ir organizuoti struktūrinius pertvarkymus, padėsiančius užtikrinti efektyvesnę teritorinių padalinių veiklos kontrolę

- optimizuoti teritorinių Tarnybos padalinių veiklą, atsižvelgiant į darbo krūvio ir veiklos efektyvumo rodiklius.

4. Įvertinti Tarnybai patikėto ir kitais teisiniais pagrindais valdomo ir naudojamo turto panaudojimo efektyvumą. Numatoma įvertinti turimų tarnybinių patalpų, lengvųjų automobilių ir kito turto poreikį ir eksploatacinius kaštus, atsisakyti nenaudojamo arba tokio turto, kurio eksploatacavimas ir išlaikymas kainuoja daugiau nei analogiškų paslaugų nuoma (panauda) ar pirkimas iš kitų tiekėjų.

Atlikus Tarnybos turto valdymo analizę, nustatytos turto valdymo kokybės gerinimo priemonės, viena iš jų – centralizuotos Tarnybos turto (resursų) valdymo ir apskaitos informacinės sistemos sukūrimas. Ši sistema bus kuriama kaip papildomas PDVS modulis, reikalingas Tarnybos materialinių išteklių valdymo efektyvumui didinti, mažinti turto administravimui skirtus žmogiškuosius ir kitus išteklius, optimizuoti ir tobulinti turto valdymo procesus (posėdžių salių, automobilių, biuro įrangos ir kitų resursų naudojimas). Šąsajoje su resursų valdymo sistemos kūrimu, yra numatomas būtinumas vystyti įdiegtą užduočių valdymo sistemą, pritaikant ją resursų pasiekimui bei jų priskyrimui prie užduoties, informacijos apie panaudotus resursus fiksavimui, užduočių kūrimui jau esamos užduoties apimtyje/užduočių skaidymui, užduoties kartu su priskirtais resursais atvaizdavimui bendrame kalendoriuje. Yra numatomas būtinumas vystyti darbuotojų komunikavimo aplinką, sukuriant galimybę suasmenintoje aplinkoje matyti prie pranešimų priskirtus resursus.

Tarnyba, atsižvelgdama į būtinybę tobulinti ir plėsti informacinių sistemų infrastruktūrą bei užtikrinti informacinių sistemų saugumo reikalavimus, pagal 2014–2016 m. valstybės kapitalo investicijų programą, tęs investicinio projekto „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos informacinių sistemų vystymas ir saugumo stiprinimas“ įgyvendinimą. Juo siekiama padidinti vykdomos veiklos efektyvumą, tobulinti Tarnybos inspektorių atliekamų ūkio subjektų patikrinimus bei mažinti administracinę našą verslui. Projekto metu bus tobulinama Maisto informacinė sistema ir kuriamos naujos papildomos šios sistemos funkcijos, išoriniai moduliai.

TARNYBOS STRATEGINIS TIKSLAS IR PROGRAMA

STRATEGINIS TIKSLAS: Stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti gyvūnų sveikatingumą ir gerovę
Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė (04.02) Programai skirti asignavimai, iš viso – 28 189 tūkst. Eur iš jų darbo užmokesčiui – 12 946 tūkst. Eur

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

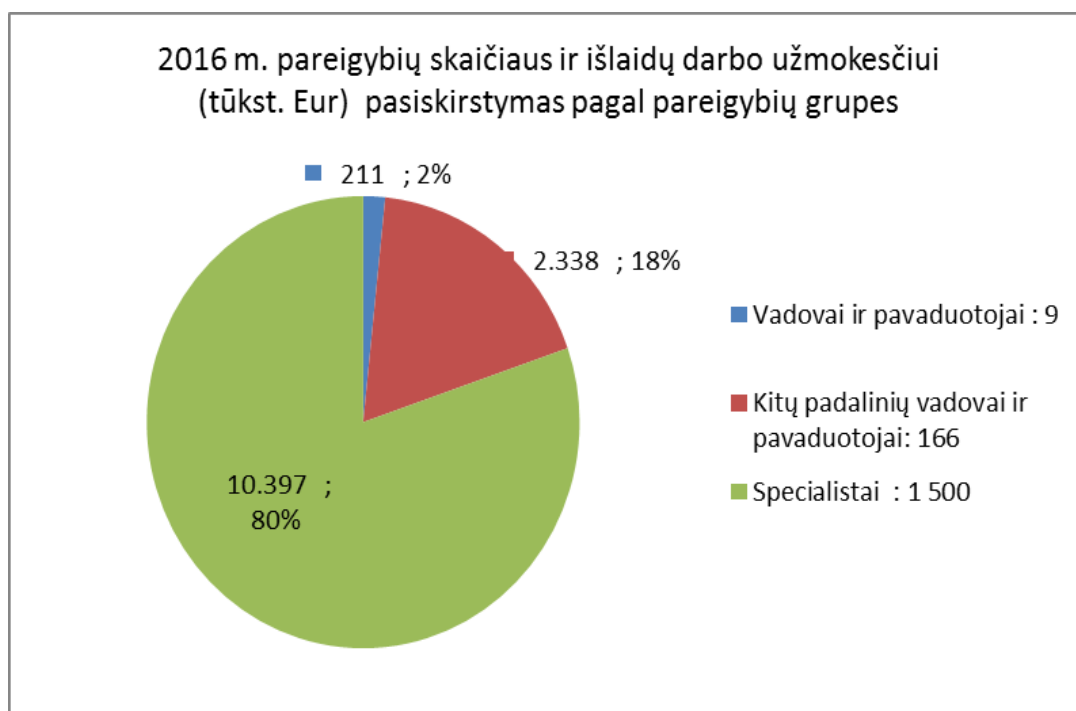
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 2 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“, Tarnybai ir jai pavaldžiai biudžetinei įstaigai – Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui (toliau – Institutas), nustatytas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai) skaičius – 1 675.

Tarnybos struktūrą sudaro: vadovybė (direktorius ir 4 direktoriaus pavaduotojai), 14 skyrių, Maisto ir veterinarinės kontrolės poskyris, 13 pasienio veterinarijos postų (poskyrių) ir 51 administracijos padalinys (teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos).

Numatoma, kad Tarnyboje iš viso dirbs 1 366 darbuotojai, iš jų 130 – vadovaujantys darbuotojai (įstaigos vadovai, jų pavaduotojai, skyrių vedėjai ir jų pavaduotojai, poskyrių vedėjai), Institute – 309 darbuotojai, iš jų – 47 vadovaujantys darbuotojai.

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Pareigybių skaičius, vnt.	1 675	1 675	1 675	1 675
Išlaidos darbo užmokesčiui, tūkst. Eur	12 229	12 946	12 946	12 946

PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS PASISKIRSTYMAS PAGAL PAREIGYBIŲ GRUPES

1 lentelė. 2016–2018-ųjų metų programos asignavimai ir valdymo išlaidos

tūkst. Eur

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2016-ųjų metų asignavimai				2017-ųjų metų asignavimai				2018-ųjų metų asignavimai			
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų		
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	
1.	Valstybinė maisto ir veterinarijos kontrolė	28189	26604	12946	1585	29203	27732	12946	1471	27826	27732	12946	94
	Iš jų valdymo išlaidos	1503	1503	956		1503	1503	956		1503	1503	956	
	Iš viso asignavimų programoms	28189	26604	12946	1585	29203	27732	12946	1471	27826	27732	12946	94
	Valdymo išlaidų dalis, procentais	5,33	5,64	7,38		5,14	5,41	7,38		5,40	5,41	7,38	

II. STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

VEIKLOS KONTEKSTAS

Tarnyba yra vykdomosios valdžios institucija, atliekanti įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestą maisto, maisto papildų, geriamojo vandens, pašarų, veterinarinių preparatų ir biocidų, gyvūnų sveikatingumo ir gerovės valstybinę kontrolę, asmenų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo, gyvūnų gerovės ir sveikatingumo kontrolę ir įgyvendinanti valstybės politiką šiose srityse. Nuo 2015 m. liepos 1 d. Tarnyba vykdo Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nustatytą su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų perdirbimo, pateikimo į rinką ir importo reikalavimų valstybinę kontrolę ir derina vaikų ugdymo įstaigų, vaikų socialinės globos įstaigų ir vaikų poilsio stovyklų valgiaraščius. Be to, pagal Maisto saugos ir veterinarijos srities ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų veiklos pertvarkymo įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 3D-855, nuostatas, numatyta, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. Tarnyba ims vykdyti jai naujai priskirtą funkciją – biologiškai skaidžių virtuvių ir valgyklų atliekų tvarkymo kontrolę jų susidarymo vietoje.

Maisto saugos ir kokybės, gyvūnų sveikatos ir gerovės užtikrinimo politika šalyje formuojama atsižvelgiant į Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetus, pagal Tarnybos kompetenciją įvertinant Europos Sąjungos (toliau – ES) strategijos „Europa 2020“ iniciatyvas ir konkrečioms šalims skirtas Europos Komisijos (toliau – EK) rekomendacijas bei vadovaujantis ES ateities maisto saugos ir mitybos politikos gairėmis, ES Gyvūnų gerovės 2012–2015 metų strategija ir kt.

EK Sveikatos ir vartotojų reikalų generalinio direktorato paskelbtoje ateities įžvalgų analizėje „Užtikrinant maisto saugą ir mitybą ES 2050-aisiais – ateities pokyčių scenarijai ir politikos priemonės“, pabrėžiama, kad ir ateityje esminiais ES politikos tikslais išliks siekis, kad Europos vartotojams būtų tiekiamas saugus, maistingas, aukštos kokybės ir prieinamas maistas. Remiantis šiuo siekiu, grindžiama visa maisto tiekimo grandinės „nuo lauko iki stalo“ kontrolės sistema. Ja siekiama užtikrinti aukštą maisto saugos ir mitybos lygį, taikant veiksmingas, konkurencingas, tvarias ir novatoriškas kontrolės sistemas ir reikalavimus.

Tačiau dėl kylančių naujų iššūkių ir pavojų šiuo metu sėkmingai veikianti ES maisto saugos užtikrinimo sistema ateityje gali susidurti su rimtais iššūkiais. Šie iššūkiai visų pirma susiję su demografinėmis problemomis, klimato kaita, išteklių ir energijos trūkumu, mažėjančiu žemės ūkio našumu, žemės ūkio produktų kainų svyravimu, kintančiais gyventojų mitybos įpročiais, antimikrobiniais preparatams atsparių mikroorganizmų atsiradimu ir pan. Atsižvelgiant į šias aplinkybes formuojama ir ilgalaikė ES maisto politika, kuri turi įtakos ir nacionaliniu lygmeniu įgyvendinamų programų pokyčiams ir prioritetinių krypčių nustatymui.

2016 m., vykdant 2013 m. lapkričio 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimus 2013/652/ES ir 2013/653/ES, Tarnyba tęs atsparumo antimikrobinėms medžiagoms stebėsenos programos įgyvendinimą. Nuo 2014 m. atsitiktine tvarka didžiausiose vištų ir kalakutų skerdyklose atrinktuose mėginiuose tiriama *Campilobacter jejuni* ir *Campilobacter coli*, indikatorinės simbiotinės *Escherichia coli* ir renkami šių bakterijų izoliatai. 2016 m. programa bus vykdoma analizuojant kiaulių, galvijų, kiaulienos ir galvijienos mėginių tyrimų rezultatus. Laikantis rotacijos principo, antimikrobinio atsparumo programa bus tęsiama iki 2020 m. Šie tyrimai leis įvertinti ir nustatyti bakterijų antimikrobinio atsparumo tendencijas ir šaltinius, aptikti naujus šio reiškinio susidarymo mechanizmus.

2014 metais pietryčių Lietuvoje dviem šernams diagnozavus afrikinio kiaulių maro (toliau – AKM) virusą, regione teko imtis neatidėliotinų ligos židinių likvidavimo ir prevencinių priemonių, kurios padarė stiprų poveikį regione registruotų, komercinę ar ūkinę veiklą vykdančių kiaulių laikytojų ir medžiotojų veiklai.

Atsižvelgiant į AKM išplitimą šernų populiacijoje ir patekimo į kiaulių laikymo vietas riziką, AKM prevencijos ir stebėjimo priemonės, biosaugos reikalavimų įgyvendinimas kiaulių laikymo vietose 2016 m. išliks vienu iš prioritetinių Tarnybos uždavinių. Šias priemones,

vadovaujantis EK įgyvendinimo sprendimu dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių tam tikrose šalyse pasireiškus AKM, Tarnyba vykdys iki 2018 metų.

Nuo 2015 m. liepos 1 d., VMVT perėmus su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinės kontrolės funkcijas iš Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos, sukurta bendra ir vieninga minėtų gaminių valstybinės kontrolės sistema. 2016 m. bus siekiama, kad vartotojai gautų visą reikalingą informaciją apie su maistu besiliečiančius gaminius ir medžiagas tiekiamus mūsų šalies rinkai. Naujas Pranešimo (notifikavimo) apie ūkio subjektus, Lietuvos Respublikoje gaminančius ir rinkai tiekiančius su maistu besiliečiančias medžiagas ir gaminius, tvarkos aprašas, numatys, kad turi būti notifikuojami ne tik šių gaminių ar medžiagų gamintojai, bet ir tiekėjai ir (ar) importuotojai. 2016 m. bus skiriamas ypatingas dėmesys su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų laboratoriniams tyrimams dėl cheminių medžiagų migracijos į maisto produktus.

Siekiant užtikrinti sveikatai palankų vaikų maitinimą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose nuo 2015 m. liepos 1 d. VMVT derina vaikų ugdymo įstaigų, vaikų socialinės globos įstaigų ir vaikų poilsio stovyklų valgiaraščius. Tokiu būdu moksleivių mitybos kontrolė bus vykdoma nuosekliai, vienos atsakingos institucijos. Be to, siekiant užtikrinti efektyvią vaikų ir moksleivių maitinimo kokybės kontrolę, ypatingas dėmesys bus skiriamas patiekalų kaloringumo ir faktinės maistinės vertės mėginių tyrimui.

Įgyvendindama reglamentą (ES) Nr. 1169/2011, Tarnyba numačiusi teikti verslo subjektams daugiau tikslinių konsultacijų, susijusių su informacijos vartotojams maisto produktų ženklavimu pateikimu, naujais reikalavimais ir ypatingą dėmesį skirs maisto produktų maistingumo ženklavimui. Be to, Tarnyba tęs informacijos sklaidą visuomenei apie maisto ir mitybos aktualijas „Nuo saugaus maisto – sveikos mitybos link“.

Tarnyba ir toliau ypatingą dėmesį skirs maisto papildų prekybos internetu kontrolei ir maisto produktų ženklavimo pažeidimų prevencijai, taip pat vertins, ar nurodyta ženklavimo etiketėje maisto produktų sudėtis yra teisinga, neklaidina vartotojų.

Vienu iš Tarnybos veiklos prioritetų išlieka siekis nuosekliai gerinti verslo aplinką taip, kad kontrolės funkcijos būtų atliekamos efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis ir kuo mažiau trikdamas kontroliuojamų subjektų veiklą. 2016 m. Tarnyboje numatoma tobulinti valstybinės ūkio subjektų kontrolės metodus, įvertinant tiek verslo asociacijų ir kitų socialinių partnerių, tiek vartotojų organizacijų poreikius ir rekomendacijas. Pastaraisiais metais daugiausiai vartotojų skundų sulaukiama dėl viešojo maitinimo įmonių veiklos ir teikiamų paslaugų, todėl iki 2015 m. pabaigos bus įvertintos visos viešojo maitinimo įmonės 3707 (restoranai, kavinės). Atsižvelgiant į tai, kad 65 % viešojo maitinimo įmonių įvertinti puikiai ir labai gerai, rodo, kad Tarnybos sukurta sistema skatina įgyvendinti reikalavimus. Be to, numatoma imtis šio projekto plėtros, ir palaiapsniui į ją įtraukti vaikų maistiniu užsiimančias viešojo maitinimo įmones, bei prekybos įmones.

Poreikis tobulinti Tarnybos veiklos ir išteklių valdymą bei efektyviai įgyvendinti jai pavestas funkcijas ir uždavinius skatina išlaikyti ir tobulinti kokybės vadybos modelį, vykdyti rizikos analize pagrįstą valstybinės kontrolės organizavimą. Todėl, siekiant tolygaus kontrolės procedūrų ir procesų gerinimo, Tarnyba palaikys kokybės vadybos sistemos funkcionavimą pagal Lietuvos standarto EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ reikalavimus ir užtikrins šios sistemos akreditacijos tęstinumą.

Lietuva – ES pasienio valstybė, kurios ekonomikai labai svarbus importuojamų, eksportuojamų ar tranzitu vežamų prekių ir produktų srautų augimas ir efektyvi pasienio kontrolė. Kintant geopolitinei situacijai nuolat auga naujų eksporto rinkų Lietuvos maisto gamintojams poreikis. Tuo pačiu ypatingai svarbu yra ir jau atvertų rinkų išlaikymas, užtikrinant efektyvią veterinarinę kontrolę bei tinkamą veterinarinių sertifikatų eksporto siuntoms išdavimą. Įvertinant tendencijas, Tarnyba 2016 m. numato stiprinti jos specialistų gebėjimus ir kompetencijas sertifikavimo srityje. Be to, nemažėjant tranzitinių krovinių srautams, išlieka būtinybė užtikrinti efektyvų pasienio veterinarinės kontrolės vykdymą. Ateinančiais metais Tarnyba ypatingą dėmesį skirs pasienio veterinarinės kontrolės efektyvumui didinti, įvertins patikrinimų trukmės ir darbuotojų darbo krūvio apimtį ir racionaliau paskirstys finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

VMVT prisidės prie Pasienio kontrolės plėtros tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo, šį planą koordinuoja Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

VMVT siekdama tobulinti ir užtikrinti pasikeitimą pasienio kontrolės informacija tarp muitinės ir VMVT įgyvendina bendrą su muitine projektą „Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant „vieno langelio“ principą elektroninė paslauga“ Nr. VP2-3.1-IVPK-14-K-01-027. Įgyvendinus šį projektą bus kompiuterizuotas VMVT dokumentų ir kitos informacijos apie atliktą maisto ir veterinarinę kontrolę muitinės postuose išdavimas, VMVT gaus PVP veterinarijos gydytojų veiklos planavimui reikalingą išankstinę informaciją apie atvykstančias siuntas, taip pat informaciją apie muitinės išleistas siuntas, kurioms buvo atlikta maisto ir veterinarinė kontrolė.

Modernus informacijos valdymas yra vienas iš prioritetų gerinant ūkio subjektų priežiūrą. Augant informacijos srautams ir informacijos poreikiui, Tarnyboje bus diegiamos naujos ir modernizuojamos jau turimos informacinės sistemos ir taip bus užtikrinamas efektyvus turimų finansinių bei žmogiškųjų išteklių naudojimas. Elektroninės valdžios priemonių įgyvendinimas, informacinių sistemų, registrų, duomenų bazių kūrimas ir tobulinimas išlieka vienu iš Tarnybos veiklos prioritetų, užtikrinančių operatyvų keitimąsi duomenimis, jų analizę, rizikos vertinimo galimybę. Be to, bus siekiama kurti ir veiksmingai diegti Tarnyboje pažangias personalo valdymo priemones ir nustatyti Tarnybos vertybes, parengti jų sklaidos ir diegimo Tarnybos teritoriniuose padalinuose planą.

Pasinaudojant didele Tarnybos specialistų darbo patirtimi ir kompetencija, šiuolaikinėmis informacinių technologijų teikiamomis galimybėmis, bus siekiama stiprinti Tarnybos įvaizdį visuomenėje, skatinti partnerystę ir pasitikėjimu pagrįstus santykius su verslo atstovais ir ūkininkais.

STRATEGINIS TIKSLAS (kodas 04) – Stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti gyvūnų sveikatingumą ir gerovę

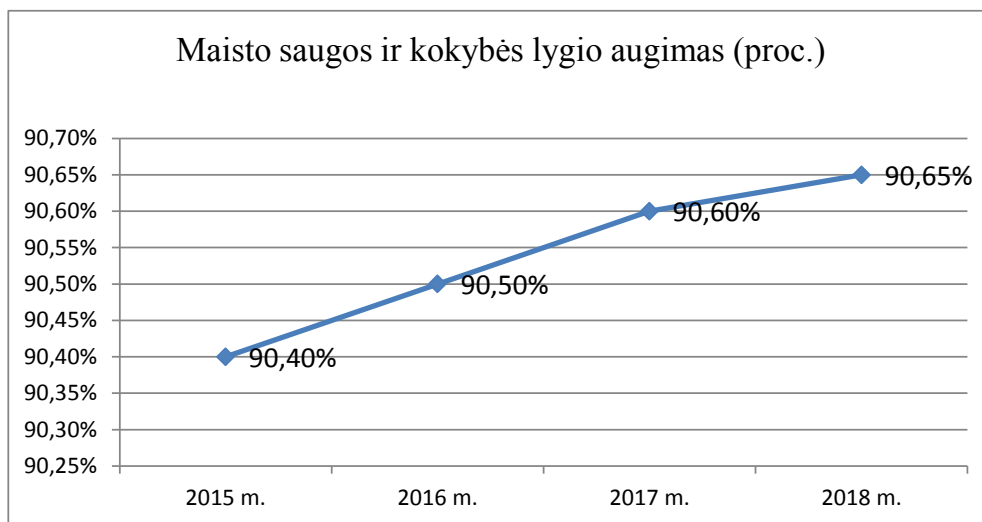
Įgyvendinant strateginį tikslą, Tarnyba siekia ilgalaikių rezultatų ir naudos visuomenei. Sveikatai palankių maisto produktų ir sveikos gyvensenos būdo pasirinkimas gali ženkliai sumažinti lėtinių sveikatos sutrikimų pasireiškimo riziką ir tuo pačiu pagerinti bendrą visuomenės sveikatos lygį. Prisidedant prie šių ilgalaikių nacionalinių visuomenės sveikatos puoselėjimo tikslų, pagrindinis Tarnybos uždavinys yra užtikrinti maisto saugą, kokybę visuose jo gamybos etapuose, populiarinti sveikatai palankių produktų pasirinkimą. Taip pat efektyviai ginti vartotojų teises maisto ir su jo tiekimu susijusių paslaugų srityje bei nagrinėjant pranešimus dėl gyvūnų gerovės pažeidimų. Be to, siekiama pagal Tarnybos kompetenciją sudaryti palankias sąlygas šalies ūkio vystymui, ypač skatinti vystyti gyvulininkystę, smulkų ir vidutinį verslą, plėtoti maisto produktų eksporto galimybes. Todėl Tarnyba tęs dvišalius dialogus su trečiosiomis šalimis dėl lietuviškų maisto produktų eksporto. Strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas dviem efekto vertinimo kriterijais.

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2015-ųjų metų	2016-ųjų metų	2017-ųjų metų	2018-ųjų metų
E-04-02	1. Maisto tvarkymo sąlygų gerėjimas, išreikštas procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta reikšmingų teisės aktų reikalavimų pažeidimų, pagal bendrą patikrinimų skaičių (proc.)	90,4	90,5	90,6	90,65
E-04-03	2. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo mažėjimas, išreikštas procentais tyrimų, kurių metu nustatyta gyvūnų užkrečiamųjų ligų, pagal bendrą atliktų tyrimų skaičių (proc.)	2,6	2,5	2,4	2,3

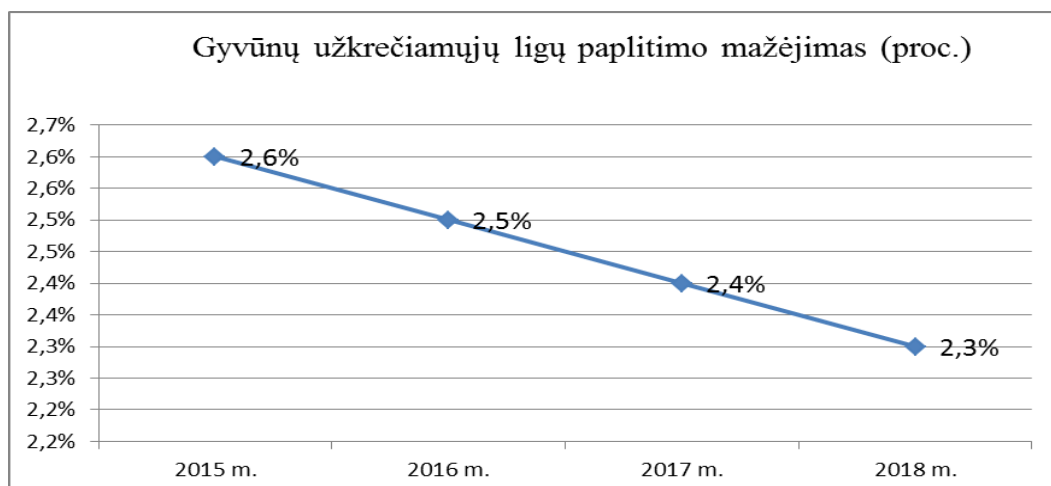
Pirmasis efekto kriterijus „Maisto tvarkymo sąlygų gerėjimas, išreikštas procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta reikšmingų teisės aktų reikalavimų pažeidimų, pagal bendrą

patikrinimų skaičių“. Tarnyba, vykdydama valstybinę kontrolę visuose maisto tvarkymo etapuose, sieks užtikrinti tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi, teiks ūkio subjektams išsamias konsultacijas dėl minėtų teisės aktų reikalavimų taikymo, vykdys kitas prevencijos priemones. Tikimasi, kad dėl efektyvios Tarnybos veiklos 2016 m. maisto sauga ir kokybė šalyje gerės ir vykdant valstybinę kontrolę maisto tvarkymo subjektuose 90,5 proc. patikrinimų reikšmingų teisės aktų reikalavimų pažeidimų nebus nustatoma.

Siekiant sudaryti dar palankesnes sąlygas verslui, bus tobulinama ūkio subjektams teikiamų konsultacijų ir informacijos apie teisės aktų reikalavimus kokybė. Bus siekiama didinti maisto tvarkymo subjektų, tinkamai įgyvendinančių teisės aktų reikalavimus ir priskiriamų mažai ar labai mažai rizikos grupei, skaičių, o jų veiklą atitinkamai kontroliuoti rečiau. Tuo tarpu rizikingų maisto tvarkymo subjektų veiklos kontrolė bus ir toliau stiprinama. Viešai Tarnybos interneto svetainėje skelbiama informacija suteikia vartotojams galimybę pasirinkti geriausius maisto tvarkymo subjektus, skatina verslo konkurenciją ir taip prisideda prie bendro maisto saugos ir kokybės lygio augimo šalyje.

Atsižvelgiant į pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų situaciją šalyje ir plitimo tendencijas kaimyninėse valstybėse, ypatingas dėmesys 2016 m. bus skiriamas bendrų žmonėms ir gyvūnams ligų stebėsenai, kontrolei ir prevencijos priemonėms. Atsižvelgiant į šiuos tikslus, numatytas antrasis efekto kriterijus – „Labai pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių skaičius per metus“. Vykdydama rizikos analize pagrįstą gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną, kontrolę ir taikydama prevencines priemones, Tarnyba sieks, kad šalies teritorijoje neišplistų labai pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų.

Strateginiam tikslui pasiekti numatoma vykdyti vieną tęstinę veiklos programą – Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė.

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ (04.02)

Bendroji informacija apie programą

Programa įgyvendinama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos, 2015 m. prioriteto „Ekonomikos augimas, užimtumo ir socialinės įtraukties didinimas“ 1.1 kryptis „Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimas, užtikrinant aukštą investavimo lygį, ypač į regionus, ir modernizuojant pramonę“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. veiklos prioritetą „Gyvulininkystės skatinimas“.

Programa yra tęstinė.

Programos vertinimas, taikant kiekybinius ir kokybinius vertinimo metodus ir atliekamų funkcijų analizę, neatliktas.

Programos vykdytojai – Tarnyba ir Institutas.

Etatų (pareigybių) skaičius programai vykdyti – 1 675.

Programos koordinatorius – dr. Jonas Milius, Tarnybos direktorius, tel. (8 5) 240 4361.

Programa apima visus maisto ir veterinarinės kontrolės etapus „nuo lauko iki stalo“, vadovaujantis galimų pavojų rizikos vertinimu ir valdymu. Ji skirta Lietuvoje pagaminto, įvežto, importuoto ir tiekiamo Lietuvos rinkoje maisto, pašarų, gyvūnų, gyvūninių produktų ir veterinarinių vaistų, veterinarinės paskirties biocidų valstybinei kontrolei finansuoti. Šia programa taip pat siekiama užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų nustatymą ir vykdyti veterinarinių vaistų, veterinarinės paskirties biocidų saugos, efektyvumo ir kokybės tyrimus bei maisto ir pašarų saugos ir kokybės tyrimus akredituotais laboratorinių tyrimų metodais.

Pagal šią programą siekiama vykdyti efektyvias kontrolės ir prevencijos priemones, apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo, o ligoms atsiradus, operatyviai likviduoti protrūkius. Vienas programos tikslų – kontroliuoti gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą gyvūnų laikymo vietose, skerdyklose ir pervežimų metu.

Vykdam šią programą 2015 m. pasiektas prioritetas Tarnybos tikslas – Lietuvai suteiktas šalies, kurioje nėra galvijų tuberkuliozės, enzootinės leukozės ir bruceliozės, bei smulkiųjų atrajotųjų bruceliozės ir maro, statusas. Be to, nuo 2014 m. Lietuvoje neužfiksuotas nei vienas pasiutligės atvejis.

Įgyvendinant šią programą Tarnyba sieks prioritetinių tikslų – siekti gauti šalies, neapimtos Aujeskio liga statusą, skatinti rinkos apsaugą ir eksportą, stiprinti šalies gyvulių augintojų ir maisto produktų gamintojų konkurencingumą.

Dalis programoje numatytų gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės išlaidų bus padengiama ES lėšomis. Numatoma, kad 2016 m. dalinai iš ES lėšų bus vykdomos afrikinio kiaulių maro, paukščių gripo, galvijų spongiforminės encefalopatijos stebėsenos ir pasiutligės oralinės vakcinacijos programos.

Be to, Tarnyba, siekdama užtikrinti netrukdomą prekybą su ES valstybėmis narėmis bei eksportą į trečiąsias šalis, atlieka laboratorinius tyrimus dėl snukio ir nagų ligos, klasikinio ir afrikinio kiaulių maro, kiaulių vezikulinės, Aujeskio ligos, paukščio gripo, mėlynojo liežuvio ligos, galvijų spongiforminės encefalopatijos ir Skrepio ligos, salmoneliozės, *E. Coli* ir *L. monocytogenes*. Šioms stebėsenos programoms vykdyti yra numatomos nacionalinio biudžeto lėšos.

Vykdam šią programą siekiama efektyviai ir veiksmingai ginti vartotojų interesus maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityje. Siekiama užtikrinti, kad šalyje gaminamas ir parduodamas maistas, su maistu besiliečiančios medžiagos bei gaminiai būtų saugūs ir kokybiški,

teisingai paženklininti, teikiamos viešojo maitinimo paslaugos nesukeltų žmonių susirgimų ir atitiktų jų lūkesčius. Pagal šią programą vykdoma maisto tvarkymo subjektų kontrolė, augalinių ir gyvūninių maisto produktų taršos stebėseną, pagal kompetenciją įgyvendinama Alkoholio ir tabako kontrolės programa, vykdoma su maistu besiliečiančių medžiagų kontrolė.

2016 m. bus populiarinama kontrolės duomenimis paremta viešojo maitinimo įmonių vertinimo sistema, skirta paskatinti sąžiningą verslą ir padėti vartotojui jam pasirenkant atitinkamą viešojo maitinimo įstaigą. Taip pat 2016 m. numatoma sukurti vaikų ugdymo įstaigų atitikties higienos reikalavimams vertinimo sistemą.

Siekiant sudaryti sąlygas palankiai vaikų mitybai, užtikrinti geriausią maisto saugą ir kokybę, patenkinti fiziologinius vaikų poreikius, ugdyti sveikos mitybos įgūdžius VMVT ypatingą dėmesį skirs vaikų ugdymo įstaigų, vaikų socialinės globos įstaigų ir vaikų poilsio stovyklų valgiaraščių derinimui. Bus atliekami atskirų produktų grupių kokybės tyrimai, vertinama, ar nurodyta ženklavimo etiketėje maisto produktų sudėtis yra teisinga, neklaidina vartotojų. Taip pat bus įgyvendinamos Europos Komisijos rekomendacijos dėl maisto klastočių masto nustatymo.

Laboratoriniai tyrimai atliekami Institute. Siekiant, kad valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė būtų atliekama tiksliai ir valstybės lėšos patikrinimams būtų naudojamos efektyviai, Institute atliekami rizikos vertinimai mitybos, maisto ir veterinarijos srityse, teikiamos mokslinės nuomonės ir rekomendacijos. Viena iš Instituto veiklos sričių – komunikavimas rizikos vertinimo klausimais, susijusiais su sveika mityba, maisto ir veterinarine sauga.

Programa taip pat skirta Tarnybos kontroliuojamų prekių importo ir tranzito kontrolei finansuoti pasienio veterinarijos postuose.

Šia programa siekiama užtikrinti kryptingą ir skaidrų Tarnybos veiklos organizavimą ir bendradarbiavimą su EK, ES valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis ir socialiniais partneriais. Programa padės objektyviai ir vienodai organizuoti valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę visoje šalies teritorijoje. Pagal šią programą Tarnyba dalyvauja ES darbo grupių veikloje, tarptautiniuose renginiuose, konferencijose, bendruose mokymų, kvalifikacijos kėlimo projektuose, bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis, taip padedant įgyvendinti Lietuvos užsienio politiką.

2016 m. Tarnyba toliau tęs veiklas, susijusias su strategine paslaugų kokybės gerinimo kryptimi „Daugiau konsultacijų – mažiau pažeidimų“, apimančią asmenų aptarnavimo kokybės ir organizacijos veiklos gerinimą, efektyvesnį bendradarbiavimą su socialiniais partneriais ir kitomis suinteresuotomis visuomenės grupėmis. Tarnyba organizuos mokymus, susitikimus su ūkiniu gyvūnų laikytojais ir asmenimis, prižiūrinčiais ūkinius gyvūnus, siekdama suteikti daugiau naujausiais mokslo pasiekimais paremtų žinių ir praktinių patarimų apie gyvūnų gerovę, skatinant humanišką elgesį su gyvūnais. Taip pat Tarnyba tarpininkaus, siekdama užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą tarp privačių veterinarijos gydytojų ir ūkiniu gyvūnų laikytojų. Tokiu būdu bus siekiama vykdyti efektyvesnę gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną, pagerinti ūkiniu gyvūnų laikytojų konsultavimą. Ateinančiais metais Tarnyba tobulins valstybinių veterinarijos gydytojų ir privačių veterinarijos gydytojų mokymų programas gyvūnų gerovės ir sveikatingumo srityse.

Įgyvendinant šią strateginio plano programą nuolat tobulinamos Tarnybos informacinės sistemos, vykdoma informacijos sklaida visuomenei per masines informacijos priemones ir Tarnybos interneto svetainę. Tarnyba 2015 m. III ketv. metu planuoja užbaigti projekto „Elektroninės paslaugos maisto ir veterinarinės kontrolės srityje“ įgyvendinimą. Šio projekto tikslas – sukurti interaktyvias Tarnybos ir jos teritorinių padalinių teikiamas maisto ir veterinarijos srities paslaugas elektroninėje erdvėje, jas padarant patogesnes ir lengviau pasiekiamas vartotojams. Siekiant šio tikslo, keliami du pagrindiniai uždaviniai: sukurti ir įdiegti vadybinius modelius, sudarančius sąlygas teikti kuriamas elektronines paslaugas, sukurti ir įdiegti programines ir technines priemones elektroninėms paslaugoms teikti.

Atsižvelgiant į Tarnybos struktūrą ir įvertinant personalo administravimo politikos įgyvendinimo ir tobulinimo analizės rezultatus, numatyta Tarnyboje įdiegti modernią personalo ir elektroninių dokumentų valdymo informacinę sistemą (toliau – PDVS). Šiam tikslui pasiekti 2013 m. buvo gautas valstybės projekto finansavimas pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.2-VRM-03-V „Viešojo administravimo

subjektų sistemos tobulinimas“. 2016 m. bus tęsiami sistemų diegimo darbai. Nuo 2015 m. III ketvirčio pabaigos Tarnyboje bus įdiegta vieninga informacinė sistema, sudaryta iš dviejų tarpusavyje integruotų funkcinių sričių (modulių), vienas jų skirtas dokumentų valdymui, o kitas – personalo valdymui ir darbo užmokesčio apskaitai. Sėkmingai įgyvendintas Projektas prisidės prie Tarnybos, kaip viešojo administravimo subjekto, vidaus struktūros valdymo bei darbo efektyvumo tobulinimo elektroninėmis paslaugomis ir sprendimais, ženkliai sumažinančiais Tarnybos personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų laiko sąnaudas ir optimizuojant žmogiškuosius išteklius.

2 lentelė. 2016–2018-ųjų metų programos „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“ (04.02) tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	2016-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2017-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2018-ųjų metų asignavimai				Tarpinstitucinio veiklos plano kodas, Vyriausybės prioriteto kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
4.2.1	Tikslas: Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę	10450	8938	5216	1512	9565	8188	5216	1377	8188	8188	5216	0	
4.2.1.1	Uždavinys: Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant rizikos analize pagrįstą valstybinę veterinarinę kontrolę, užtikrinti, kad gyvūnų gerovė ir sveikata, pašarai, veterinariniai vaistai ir biocidai, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas atitiktų nustatytus saugos, kokybės ir kitus privalomus teisės aktų reikalavimus	10450	8938	5216	1512	9565	8188	5216	1377	8188	8188	5216	0	
4.2.1.1.1	Priemonė: Vykdyti efektyvią veterinarinę kontrolę visose gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srityse, pašarų, veterinarinių vaistų, biocidų ir veterinarinių priemonių, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo etapuose	8938	8938	5216	0	8188	8188	5216	0	8188	8188	5216	0	
4.2.1.1.2	Priemonė: Modernizuoti valstybinės veterinarinės kontrolės vykdymą, įsigyjant ilgalaiķį turtą, dalyvaujant investicinėse programose	1512	0	0	1512	1377	0	0	1377	0			0	
4.2.2	Tikslas: Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	
4.2.2.1	Uždavinys: Teikiant metodinę pagalbą, vykdant efektyvų rizikos vertinimą ir valstybinę maisto kontrolę, užtikrinti, kad tiekiamas rinkai maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklinimo ir kitus privalomus reikalavimus, nustatyti maisto klastojimo ir nelegalios prekybos atvejus	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	
4.2.2.1.1	Priemonė: Vykdyti rizikos analizės principais pagrįstą efektyvią ūkio subjektų veiklos priežiūrą, stebėseną ir kontrolę visais gyvūninio, negyvūninio maisto, geriamojo vandens, maisto priedų ir papildų tvarkymo etapais	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	7405	7405	4702	0	
4.2.3	Tikslas: Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą (kartu ir į Europos Bendriją), taip pat gabenamos tranzitu ir eksportuojamos Tarybos kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	

4.2.3.1	Uždavinys: Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant efektyvią pasienio veterinarinę kontrolę, apsaugoti Lietuvos ir Europos Bendrijos teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	
4.2.3.1.1	Priemonė: Atlikti importuojamų, tranzitu vežamų, Tarnybos kontroliuojamų prekių dokumentų atitikties, prireikus ir fizinių tikrinimus, įskaitant mėginių ėmimą. Tikrinti kiekvieno įvežamo gyvūno sveikatos būklę ir gerovę	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	1506	1506	1072	0	
4.2.4	Tikslas: Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugos, efektyvumo ir kokybės bei maisto, geriamojo vandens, pašarų saugos ir kokybės nustatymą	2462	2389	1000	73	2462	2368	1000	94	2462	2368	1000	94	
4.2.4.1	Uždavinys: Užtikrinti tinkamą mėginių laboratorinį ištyrimą bei įvertinti laboratorinių tyrimų rezultatus teisės aktų nustatyta tvarka	2462	2389	1000	73	2462	2368	1000	94	2462	2368	1000	94	
4.2.4.1.1	Priemonė: Atlikti mėginių organoleptinius, radiologinius, bakteriologinius, cheminius, serologinius ir virusologinius, patologinius anatominius, histopatologinius, parazitologinius, virusologinius, molekulinis tyrimus ir mėginių dėl maisto, geriamojo vandens, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugos ir kokybės įvertinimo, ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų nustatymo tyrimus	2462	2389	1000	73	2462	2368	1000	94	2462	2368	1000	94	
4.2.5	Tikslas: Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas	4863	4863	0	0	6762	6762	0	0	6762	6762	0	0	
4.2.5.1	Uždavinys: Vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, finansuojamų ES ir bendrojo finansavimo lėšomis, stebėsenos ir kontrolės programas Lietuvoje	4863	4863	0	0	6762	6762	0	0	6762	6762	0	0	
4.2.5.1.1	Priemonė: Parengti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų ES lėšomis, stebėsenos, kontrolės ir likvidavimo planą, imti mėginius ir atlikti laboratorinius tyrimus užkrečiamosioms gyvūnų ligoms nustatyti, vykdyti vakcinavimą nuo pasiutligės ir kitas priemones, užtikrinti ES skiriamos paramos panaudojimą	4863	4863	0	0	6762	6762	0	0	6762	6762	0	0	
4.2.6	Tikslas: Užtikrinti Tarnybos veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	
4.2.6.1	Uždavinys: Taikant modernias administravimo ir kokybės valdymo priemones, vykdyti efektyvų ir centralizuotą valstybinės kontrolės organizavimą visoje šalyje	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	
4.2.6.1.1	Priemonė: Rengti rizikos analize pagrįstus, vieningus valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės planus ir programas, užtikrinančius kontrolės efektyvumą ir skaidrumą. Kelti darbuotojų kvalifikaciją ir gerinti darbo sąlygas	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	1503	1503	956	0	

	1. Iš viso Lietuvos valstybės biudžetas	28189	26604	12946	1585	29203	27732	12946	1471	27826	27732	12946	94	
	iš jo:													
	1.1. bendrojo finansavimo lėšos	1416	1416			1826	1826			1836	1836			
	1.2. lėšos, skiriamos netinkamam finansuoti iš ES finansinės paramos lėšų pirkimo arba importo PVM apmokėti	304	304			634	634			634	634			
	1.2. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	3143	3143			4292	4292			4292	4292			
	1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	2462	2389	1000	73	2462	2368	1000	94	2462	2368	1000	94	
	2. Kiti šaltiniai (ES finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)													
	Iš viso programai finansuoti (1+2)	28189	26604	12946	1585	29203	27732	12946	1471	27826	27732	12946	94	

3 lentelė. Programos „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“ tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			
		2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
1 tikslas. Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę					
R-04-02-01-01	1. Galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso gavimo programoje dalis (proc.)	99,5	-	-	-
R-04-02-01-02	2. Ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.)	42	41	40	39
R-04-02-01-03	3. Gyvūnų gerovės reikalavimų laikymasis jų transportavimo metu (proc.)	98,8	99	99,1	99,2
R-04-02-01-04	4. Pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis iš bendro šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiaus (proc.)	84	85	86	87
R-04-02-01-05	5. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo gerėjimas (proc.)	61	62	63	64
R-04-02-01-06	6. Tinkamai teisės aktų reikalavimus vykdančių, veterinarinius vaistus ir biocidus gaminančių ir teikiančių rinkai subjektų dalis (proc.), iš bendro šiai veiklai registruotų subjektų skaičiaus	69	70	71	72
R-04-02-01-07	7. Ūkinių gyvūnų laikymo vietos apsaugotos nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (proc.)	100	100	100	100
1 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant rizikos analize pagrįstą valstybinę veterinarinę kontrolę, užtikrinti, kad gyvūnų gerovė ir sveikata, pašarai, veterinariniai vaistai ir biocidai, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas atitiktų nustatytus saugos, kokybės ir kitus privalomuosius teisės aktų reikalavimus					
P-04-02-01-01-01	1. Ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo ir ženklavimo skaičius (vnt.)	30 700	30 650	30 600	30 550
P-04-02-01-01-02	2. Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius (vnt.)	6 500	6 450	6 400	6 350
P-04-02-01-01-03	3. Ištirtų pašarų mėginių skaičius (vnt.)	1 195	1 190	1 185	1 180
P-04-02-01-01-04	4. Veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, veterinarinių vaistų ir biocidų naudojimo gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo	2 800	2 750	2 700	2 650

	vietose, patikrinimų skaičius (vnt.)				
P-04-02-01-01-05	5. Paimtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius (vnt.)	430 000	79 580	79 580	79 580
P-04-02-01-01-06	6. Pasiutligės atvejų skaičius (vnt.)	2	0	0	0
P-04-02-01-01-07	7. Suorganizuotų renginių ir mokymų, privatiems veterinarijos gydytojams, skaičius (vnt.)	-	20	20	20
P-04-02-01-01-08	8. Mėginių afrikinio kiaulių maro stebėsenai ir diagnostikai skaičius (vnt.)	35 000	35 000	35 000	35 000
2 tikslas. Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe, visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba					
R-04-02-02-01	1. Maisto produktų ženklinimo pažeidimų, atsižvelgiant į bendrą pažeidimų skaičių, dalis (proc.)	19	17	16	15
R-04-02-02-02	2. Maisto produktų tyrimų, neatitikusių saugos ir kokybės reikalavimų dalis (proc.)	0,70	0,65	0,60	0,59
R-04-02-02-03	3. Skerdžiamų gyvūnų higienos proceso kontrolės nepatenkinamų rezultatų dalis (proc.)	1,9	1,8	1,7	1,6
R-04-02-02-04	4. Aukščiausius balus pagal vertinimo sistemą gavusių viešojo maitinimo įmonių dalis (proc.) (iš patikrintų)	40	60	60,5	62
R-04-02-02-05	5. Patikrintų maisto papildų tvarkymo subjektų dalis, tinkamai įgyvendinanti teisės aktų reikalavimus (proc.)	89	89,5	90	90,5
R-04-02-02-06	6. Apklaustų maisto tvarkymo įmonių darbuotojų dalis, nurodžiusių, kad yra pakankamai arba gerai informuoti apie pagrindinius saugaus maisto tvarkymo principus (proc.)	65	66	67	68
R-04-02-02-07	7. Patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad maitinimas vaikams organizuojamas pagal nustatytus reikalavimus, dalis (proc.)	-	90	92	95
R-04-02-02-08	8. Nesaugių su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų patiektų rinkai dalis (proc.)	-	5	4,5	4
R-04-02-02-09	9. Jautriausių klastotėms maisto produktų mėginių, atitikusių deklaruojamą sudėtį ir ingredientus, dalis (proc.)	-	90	90,5	92
2 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą, vykdant efektyvų rizikos vertinimą ir valstybinę maisto kontrolę, užtikrinti, kad tiekiamas rinkai maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklinimo ir kitus privalomus reikalavimus, nustatyti maisto klastojimo ir nelegalios prekybos atvejus					

P-04-02-02-01-01	1. Maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis (vnt.)	27 300	27 200	27 100	27 000
P-04-02-02-01-02	2. Sprendimų dėl ūkio subjekto veiklos, nesaugaus produkto bei produkto teikimo rinkai sustabdymo ir uždraudimo, skaičius (vnt.)	2 345	2 340	2 330	2 300
P-04-02-02-01-03	3. Nustatytų Reklamos įstatymo ir ženklinimo pažeidimų atvejų skaičius (vnt.)	900	800	750	700
P-04-02-02-01-04	4. Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius (vnt.)	935	936	936	936
P-04-02-02-01-05	5. Tarnybos bendruoju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius (vnt.)	2 200	2 300	2 400	2 500
P-04-02-02-01-06	6. Mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius (vnt.)	37	37	37	37
P-04-02-02-01-07	7. Žmonių grupinių susirgimų (protrūkių), kilusių dėl nesaugaus maisto, skaičius (vnt.)	18	17	16	15
P-04-02-02-01-08	8. Ištirtų maisto mėginių skaičius (vnt.)	8 100	7 500	7 600	7 600
P-04-02-02-01-09	9. Suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkytojais skaičius (vnt.)	57	58	59	59
P-04-02-02-01-10	10. Vaikų ugdymo įstaigose atrinktų mėginių skaičius patiekalų kaloringumui ir maistinei vertei nustatyti (vnt.)	-	100	110	120
P-04-02-02-01-11	11. Internetinės prekybos maisto papildais patikrinimų skaičius (vnt.)	15	20	25	30
P-04-02-02-01-12	12. Parengtų informacinių pranešimų, leidinių apie maisto papildus skaičius (vnt.)	5	4	4	4
P-04-02-02-01-13	13. Gamybos ir prekybos įmonėse atrinktų su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų mėginių skaičius (vnt.)	-	100	150	160
P-04-02-02-01-14	14. Maisto tvarkymo įmonėse atrinktų maisto produktų mėginių skaičius jų sudėčiai nustatyti (vnt.)	90	95	95	100
P-04-02-02-01-15	15. Ištirtų Lietuvoje rinkoje realizuojamų alkoholinių gėrimų sudėties mėginių skaičius (vnt.)	-	130	130	130
3 tikslas. Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvos Respubliką (kartu ir į ES), taip pat gabenamos tranzitu ir eksportuojamos Tarnybos kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai					
R-04-02-03-01	1. Į Lietuvos Respubliką ir ES importuojamų Tarnybos kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, dalis (proc.) iš bendro importuotų siuntų skaičiaus	0,4	0,4	0,4	0,4
3 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant efektyvią pasienio veterinarinę kontrolę, apsaugoti Lietuvos Respublikos ir ES teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę					
P-04-02-03-01-01	1. Patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius (vnt.)	7 755	7 600	7 600	7 600

P-04-02-03-01-02	2. Patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius (vnt.)	41 500	42 000	42 000	42 000
P-04-02-03-01-03	3. Tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius (vnt.)	9 400	9 500	9 500	9 500
P-04-02-03-01-04	4. Uždraustų importuoti Tarnybos kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius (vnt.)	29	28	28	28
P-04-02-03-01-05	5. Šalių, su kuriomis einamaisiais metais suderinti veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto, skaičius (vnt.)	4	4	5	5
P-04-02-03-01-06	6. Šalių, su kuriomis tęsiamos veterinarinės sanitarijos reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius (vnt.)	36	29	25	23
4 tikslas. Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugos, efektyvumo ir kokybės bei maisto, geriamojo vandens, pašarų saugos ir kokybės nustatymą					
R-04-02-04-01	1. Laboratorinių tyrimų, atliktų Institute, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais (proc.)	1	1,3	1,3	1,3
4 tikslo 1 uždavinys. Užtikrinti tinkamą mėginių laboratorinį ištyrimą bei įvertinti laboratorinių tyrimų rezultatus teisės aktų nustatyta tvarka					
P-04-02-04-01-01	1. Asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai (vnt.)	120 000	100 000	100 000	100 000
P-04-02-04-01-02	2. Asmenų pateikti mėginiai ištirti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose (vnt.)	8 150	10 000	10 000	10 000
P-04-02-04-01-03	3. Asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai (vnt.)	130 200	200 000	200 000	200 000
P-04-02-04-01-04	4. Naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius (vnt.)	15	16	16	16
5 tikslas. Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas					
R-04-02-05-01	1. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės programų (dalinais finansuojamų iš ES lėšų), įgyvendinimo procentas (proc.)	100	100	100	100
5 tikslo 1 uždavinys. Vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, finansuojamų ES ir bendrojo finansavimo lėšomis, stebėsenos ir kontrolės programas Lietuvoje					
P-04-02-05-01-01	1. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų (iš dalies finansuojamų ES lėšomis) kontrolės programų skaičius (vnt.)	3	3	3	3
6 tikslas. Užtikrinti Tarnybos veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla					
R-04-02-06-01	1. Socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimo Tarnybos veikla didėjimas (proc.)	82,5	83	83,5	84

R-04-02-06-02	2. Ūkio subjektų, priskirtų mažai rizikai, skaičiaus augimas (proc.)	82	83	84	84,5
6 tikslo 1 uždavinys. Taikant modernias administravimo ir kokybės valdymo priemones, vykdyti efektyvų ir centralizuotą valstybinės kontrolės organizavimą visoje šalyje					
P-04-02-06-01-01	1. Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos Tarnybos interneto svetainėje informacijos skaičius (vnt.)	355	360	360	365
P-04-02-06-01-02	2. Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo, suderintų su Tarnybos socialiniais partneriais ir pateiktų ES, skaičius (vnt.)	30	30	30	30
P-04-02-06-01-03	3. Kvalifikaciją keliančių Tarnybos specialistų (dalyvių) skaičius (vnt.)	1 100	1 200	1 200	1 200
P-04-02-06-01-04	4. Dalyvauta Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų posėdžiuose skaičius (vnt.)	150	150	150	150
P-04-02-06-01-05	5. Parengtų ir atnaujintų teisės aktų, susijusių su valstybinės kontrolės tobulinimu, skaičius (vnt.)	17	16	16	16
P-04-02-06-01-06	6. Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės efektyvumo vertinimų (verifikavimo procedūrų) skaičius (vnt.)	25	25	25	25
P-04-02-06-01-07	7. Į kokybės vadybos sistemos akreditavimo pažymėjimą įtrauktų valstybinės kontrolės sektorių dalis, nuo bendro tarnybos kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sektorių kiekio (proc.)	48	48	50	50
P-04-02-06-01-08	8. Pradėtų įgyvendinti projektų skaičius (vnt.)	-	2	2	-

SUVESTINĖ INFORMACIJA

4 lentelė. 2016-ųjų metų pareigybių skaičius pagal įstaigas ir pareigybių grupes

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Pareigybių skaičius						Pareigybių skaičius, iš viso	Darbo užmokesčio fondas (tūkst. Eur)
		Įstaigos vadovai ir pavaduotojai		Kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai		Specialistai / neturintys pavaldžių asmenų ir kiti			
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		
1.	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	5	4	124	124	1 237	737	1 366	10 835
2.	Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas	4	4	42	42	263	19	309	2 111
Iš viso pareigybių:		9	8	166	166	1 500	756	1 675	
Darbo užmokesčio fondas, iš viso:		211	188	2 338	2 338	10 397	9 362	12 946	12 946

04-02-01-01-02	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Tauragės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administracinių ir negyvenamųjų pastatų, esančių, Veterinarijos g. 37, Tauragės m., kapitalinis remontas	2016	2016	654	0	0	654			0			0		
04-02-01-01-02	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Alytaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administracinio pastato Alytuje, Statybininkų g. 73, rekonstravimas	2015	2016	232	0	98	134			0			0		
04-02-01-01-02	Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto laboratorinės įrangos atnaujinimas	2015	2017	2172	0	724	724			724			0		
04-02-01-01-02	Ilgalaikio turto įsigijimas	2010	2018	638	463	58	25	25		46	46		46	46	
Iš viso investicijų projektams:				14020	9443	1571	1537	25	0	1423	46	0	46	46	0

6 lentelė. Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimas per strateginį veiklos planą 2016-aisiais metais

Vyriausybės programa		Strateginis veiklos planas	
Nr.	Nuostatos pavadinimas	Uždavinio / priemonės pavadinimas	Kodas
385.	Formuosime visuomenėje patrauklų požiūrį į kaimą ir žemės ūkį. Gerinsime kaimo žmonių gyvenimo kokybę. Skatinsime žmones kurti ir plėtoti tradicinius ir alternatyvius verslus. Remsime konkurencingų ūkių, gebančių gaminti aukštos kokybės sveiką ir saugią produkciją, kūrimąsi, taip pat ekologiškų, natūralių, išskirtinės kokybės ir tradicinių gyvulininkystės produktų gamybą, skatinsime tokių ūkių plėtrą.	Uždavinys: Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant rizikos analize pagrįstą valstybinę veterinarinę kontrolę, užtikrinti, kad gyvūnų gerovė ir sveikata, pašarai, veterinariniai vaistai ir biocidai, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas atitiktų nustatytus saugos, kokybės ir kitus privalomus teisės aktų reikalavimus.	4.2.1.1.
		Priemonė. Vykdyti efektyvią veterinarinę kontrolę visose gyvūnų sveikatingumo ir gerovės srityse, pašarų, veterinarinių vaistų, biocidų ir veterinarinių priemonių, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo etapuose.	4.2.1.1.2.
		Uždavinys: Teikiant metodinę pagalbą, vykdant efektyvų rizikos vertinimą ir valstybinę maisto kontrolę, užtikrinti, kad tiekiamas rinkai maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklavimo ir kitus privalomus reikalavimus, nustatyti maisto klastojimo ir nelegalios prekybos atvejus.	4.2.2.1
		Priemonė. Vykdyti rizikos analizės principais pagrįstą efektyvią ūkio subjektų veiklos priežiūrą, stebėseną ir kontrolę visuose gyvūninio, negyvūninio maisto, geriamojo vandens, maisto priedų ir papildų tvarkymo etapuose.	4.2.2.1.1